

LUND UNIVERSITY

Remissyttrande: Straffskalorna för allvarliga våldsbrott (SOU 2014:18)

Träskman, Per Ole

2014

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Träskman, P. O. (2014). Remissyttrande: Straffskalorna för allvarliga våldsbrott (SOU 2014:18).

Total number of authors:
1

Creative Commons License:
Ospecificerad

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

LUNDS UNIVERSITET

Juridiska fakulteten

Juridiska fakultetsstyrelsen

Seniorprofessor Per Ole Träskman

Remiss: Straffskalorna för allvarliga våldsbrott (SOU 2014:18)

Ju2014/2430/L5

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av seniorprofessor Per Ole Träskman.

I

Uppdraget för Utredningen om skärpta straff för allvarliga våldsbrott var att se över straffskalorna för ett antal brott med det särskilda syftet att föreslå skärpningar av straffen – speciellt straffen i praktiken. Utredningens arbete kan ses som en direkt fortsättning av det arbete som inleddes av Straffnivåutredningen (SOU 2009/10: 147 och som fördes vidare genom ett antal lagändringar som innebar kännbara straffskärpningar 2010 (förf. 2010:370). Syftet med vidare reformer avseende straffskärpningar är uppenbart politiskt.

I utredningen presenteras utfallet av reformen år 2010 - så som detta framför allt har beskrivits i en utredning gjord av BRÅ - på följande sätt:

Brås granskning visar att reformen har inneburit en påtaglig höjning av straffen när det gäller grov misshandel, som är den vanligaste brottstypen bland de allvarliga våldsbrotten. Till detta kommer en klart större spridning av straffen över straffskalan för denna brottstyp. Vi har också studerat Högsta domstolens praxis som berör de lagändringar som infördes för att skärpa straffen för allvarliga våldsbrott. Högsta domstolen har genom uttalanden i rättsfallet NJA 2013 s. 376 gett konkret vägledning för straffvärdebedömningen avseende mord och dråp. Denna får anses väl överensstämmande med de principer för höjningen av straffnivåerna som anges i förarbetena till 2010 års straffmättningsreform. Högsta domstolen har också slagit fast att reformen innebär att vissa gärningar som tidigare bedömdes som misshandel av normalgraden numera är att bedöma som grov misshandel. Sammantaget gör vi bedömningen att straffmättningsreformen har fått ett betydande genomslag i rättstillämpningen.

I utredningen konstateras också att det inte finns några sådana egentliga reella skäl för straffskärpningar som kunde beläggas empiriskt. Men trots detta föreslår utredningen ett antal kännbara straffskärpningar genom lagändringar som som sitt tydliga syfte har att begränsa domstolarnas möjligheter att utdöma straff som ligger under det som bedöms vara politiskt önskvärt. Detta sker framför allt genom att höja straffminimum för ett antal utvalda brott. Utrymmet för straffskärpning motiveras kort:

Enligt vår mening lämnar de skäl som låg till grund för 2010 års reform utrymme för att skärpa straffen något ytterligare sett i förhållande till vad som anges i förarbetena till den reformen. Ytterst är det en fråga för lagstiftaren att inom ramen för en politisk process ta ställning till vilken närmare straffnivå som ska anses svara mot det klander som olika gärningar typiskt sett bör föranleda.

Man kan här förmoda att det som läggs till grund för straffskärpningar ären viss uppfattning om vad ”det allmänna rättsmedvetandet” anger med avseende på den straffnivå som ska gälla. Det finns inte någon empiriskt grundad kunskap som stöder uppfattningen att det allmänna rättsmedvetandet kräver strängare straff för våldsbrotten. Den senaste undersökningen som genomförts bl.a. i Sverige visar inte på någon tydlig diskrepans mellan rådande rättspraxis och det allmänna rättsmedvetandet (Se Fleming Balvig m.fl.: Den nordiske retsbevidsthedsundersogelse. Nordisk Tidskrift for Kriminalvidenskab 2010, s 232 ff.).

Sammanfattningsvis anser Juridiska fakulteten vid Lunds universitet att det inte finns anledning att följa de förslag som läggs fram i SOU 2014:18.

II

Då det gäller de mer specifika förslagen kan följande förslag bifallas:

- Förslaget till ändring av brottsbalken 3 kap. 3 § från att gälla barnadrap till att gälla drap under förmildrande omständigheter;
- Förslaget om omstrukturera och omformulera bestämmelsen om könsstympning i lagen (1982:316) med förbud mot könsstympning av kvinnor.

Men inte heller i dessa två fall finns det någon godtagbar anledning att samtidigt höja straffskalorna.

Enligt delegation

Per Ole Träskman